

دستورالعمل های هواپیمایی کشوری
Civil Aviation Directives (CAD)

شیوه نامه ۴۱۰۷
CAD 4107

Aircraft Registration Requirements

شرایط ثبت وسایل پرنده

ویرایش دوم – خرداد ۱۳۹۷
Second Edition – May.2018

سوابق تغييرات

تغييرات اين سند، بر روي سايت سازمان منتشر مي شوند. دارندگان اين سند موظف هستند از انطباق نسخه مورد استفاده خود با آخرين نسخه موجود بر روي سامانه قوانين و مقررات سازمان هواپيمايي كشوري اطمينان حاصل نمايند.

سوابق تغييرات

نوع تغيير	تاريخ تغيير	صفحات تاثير پذيرفته از تغيير
ويرايش ۰۱	۸۹/۰۷/۱۰	كل صفحات سند
بازنگري ۰۱	۸۹/۰۸/۲۹	صفحه ۳
ويرايش ۰۲	۱۳۹۷ خرداد	كل صفحات سند

فهرست مندرجات

- ۱- کلیات..... ۱
- ۱-۱- هدف..... ۱
- ۲-۱- حدود..... ۱
- ۳-۱- مسئولیت اجرا..... ۱
- ۴-۱- انتشار، کنترل و توزیع سند..... ۱
- ۵-۱- تعاریف..... ۱
- ۶-۱- اسناد وابسته..... ۲
- ۲- شرایط ثبت و خروج از ثبت وسیله پرنده..... ۳
- ۲-۱- شرایط ثبت وسیله پرنده..... ۳
- ۲-۲- ابطال گواهینامه ثبت و تغییر مالکیت وسیله پرنده..... ۳
- ۲-۳- سایر الزاماتی که ثبت کننده هواپیما می بایستی رعایت کند..... ۴
- ۲-۴- شرایط درج علائم ثبت و ملیت بر روی وسایل پرنده..... ۴
- ۵-۲- ابعاد علایم..... ۵

۱- کلیات

این روش اجرایی بر اساس " آیین نامه ثبت و تابعیت هواپیماهای کشوری مصوب ۱۳۴۳/۱۱/۲۴ هیات وزیران با اصلاحات بعدی " تدوین شده است و ارائه کننده یک روش اجرایی هماهنگ جهت صدور گواهینامه ثبت و تابعیت وسایل پرنده در کشور جمهوری اسلامی ایران می باشد.

۱-۱- هدف

هدف از تدوین این شیوه نامه، ایجاد و مستند نمودن یک روش یکنواخت جهت انجام فرآیند صدور گواهینامه ثبت و تابعیت وسایل پرنده می باشد.

۱-۲- حدود

این شیوه نامه برای ثبت کلیه وسایل پرنده غیر نظامی بجز وسایل پرنده فوق سبک کاربرد دارد.

۱-۳- مسئولیت اجرا

دفتر " صلاحیت پرواز " مسئول اجراء و بروز نگهداری این شیوه نامه می باشد.

۱-۴- انتشار، کنترل و توزیع سند

انتشار، کنترل و توزیع این شیوه نامه به عهده دفتر مطالعات و تضمین کیفیت سازمان بوده و از طریق "سامانه قوانین و مقررات" موجود در سایت سازمان ارائه می گردد.

۱-۵- تعاریف

در این شیوه نامه، واژه های زیر در معانی مشروح مربوطه به کار می روند:

الف. سازمان: منظور سازمان هواپیمایی کشوری جمهوری اسلامی ایران می باشد.

ب. کشور: منظور کشور جمهوری اسلامی ایران است.

پ. وسیله پرنده: وسیله ای که بتواند در نتیجه عکس العمل هوا بجز عکس العمل هوا در برابر سطح زمین خود را در هوا نگه دارد. (منظور کلیه وسایل پرنده شامل هواپیما، هلیکوپتر، بالن، گلاایدر، کشتی هوایی و عمود پرواز می باشد).

ت. کشور ثبت کننده: کشوری که وسیله پرنده را به ثبت رسانده است.

ث. کشور بهره‌بردار: کشوری که محل اصلی تجاری بهره‌بردار در آن واقع شده است یا اگر چنین محلی وجود ندارد آدرس دائمی بهره‌بردار در آن کشور می‌باشد.

ج. بهره‌بردار: شخص یا تشکیلاتی که عهده دار عملیات وسیله پرنده بوده و یا قصد چنین کاری دارد. این تعریف شامل بهره‌بردار بازرگانی و خصوصی (حمل و نقل بار و مسافر غیر بازرگانی) می‌شود.

چ. پروانه بهره‌برداری هوایی: گواهینامه ای که بک بهره‌بردار را مجاز به انجام عملیات حمل و نقل بازرگانی مشخص می‌نماید.

۱-۶- اسناد وابسته

آیین نامه ثبت و تابعیت هواپیماهای کشوری مصوب ۱۳۴۳/۱۱/۲۴ هیات وزیران با اصلاحات بعدی (ICAR 107)

۲- شرایط ثبت و خروج از ثبت وسیله پرنده

۱-۲- شرایط ثبت وسیله پرنده

- وسیله پرنده باید متعلق به شخصیت حقیقی یا حقوقی تابع ایران مطابق با قوانین جاری کشور باشد.
- چنانچه وسیله پرنده قبلاً در کشور دیگری به ثبت رسیده، ابتدا باید ثبت آن باطل گشته و اصل مدارک مربوطه به سازمان هواپیمایی کشوری ثبت کننده ارایه گردد.
- ارایه مدرک خرید (Bill of Sale) و قرارداد خرید Purchase agreement
- با توجه به نام مالک ثبت شده در آخرین گواهینامه ثبت ارائه شده، زنجیره مالکیت بایستی تکمیل بوده و مدارک خرید (Bill of Sale) آنها ارائه گردد.
- ثبت وسیله پرنده منوط به رعایت مفاد آیین نامه ثبت و تابعیت هواپیمای کشوری (ICAR 107)، سایر دستورالعملهای سازمان هواپیمایی کشوری و دفتر صلاحیت پرواز می باشد.
- در صورتیکه نوع وسیله پرنده برای اولین بار در ایران ثبت می شود، لازم است علامت ثبت و اطلاعات لازمه به کشورهای طراح (FAA, EASA,...) ارسال گردد.

۲-۲- ابطال گواهینامه ثبت و تغییر مالکیت وسیله پرنده

- ابطال گواهینامه ثبت وسیله پرنده منحصرأ با تقاضای شرکت هواپیمایی مالک یا بهره بردار که به نام آن شرکت به ثبت رسیده، امکان پذیر خواهد بود.
- چنانچه مالک وسیله پرنده از تابعیت ایران خارج گردد، تا تعیین تکلیف مالک جدید وسیله پرنده مذکور اجازه پرواز نخواهد داشت، مگر آن که از طرف سازمان هواپیمایی کشوری اجازه پرواز صادر گردد.
- چنانچه شرایط مندرج در بند ۱-۲ طوری تغییر نماید که شرکت تابعیت ایرانی را از دست دهد، گواهینامه ثبت و تابعیت آن وسیله پرنده باطل خواهد گردید.
- در صورتی که مالکیت یک وسیله پرنده ایرانی تغییر کند، مالک اول یا قائم مقام قانونی او یا در صورت فوت مالک، وارث یا قائم مقام قانونی او مکلف است مراتب را کتباً به سازمان هواپیمایی کشوری اعلام نموده و در صورت وجود شرایط، به نام مالک جدید گواهینامه ای با علامت ثبت جدید صادر خواهد شد.

- هر وسیله پرنده ثبت شده در ایران که به هر علت به طور دائم از کار بیافتد، مالک آن باید مراتب را به سازمان هواپیمایی کشوری گزارش نموده و از تاریخ تسلیم این گزارش، ثبت هواپیما باطل می‌شود.
- در هر مورد که گواهینامه ثبت وسیله پرنده باطل می‌شود، دارنده آن مکلف است عین گواهینامه را به سازمان هواپیمایی کشوری تسلیم نماید.

۲-۳- سایر الزاماتی که ثبت کننده هواپیما می بایستی رعایت کند

- اصل گواهینامه ثبت جزء مدارکی است که باید در داخل وسیله پرنده وجود داشته باشد.
- علامت تابعیت وسیله پرنده کشور جمهوری اسلامی ایران دو حرف بزرگ الفبای لاتین EP می‌باشد و علائم ثبت آن از سه حرف بزرگ الفبای لاتین تشکیل شده که توسط سازمان هواپیمای کشوری تعیین می‌نماید. علامت EP سمت چپ علامت ثبت نوشته شده و بین آن‌ها یک خط تیره قرار می‌گیرد شرایط درج علامت ثبت بر روی هواپیما در بند شماره ۵ آمده است.
- داشتن گواهینامه ثبت وسیله پرنده به تنهایی مجوز پرواز آن نمی‌باشد.
- قبل از صدور گواهینامه قابلیت پروازی و مجوز فعالیت پرواز درج علامت مشخص شرکت (LOGO) و پرچم جمهوری اسلامی ایران بر روی بدنه هواپیما الزامی می‌باشد.

۲-۴- شرایط درج علائم ثبت و ملیت بر روی وسایل پرنده

- علامت ملیت وسایل پرنده ثبت شده در ایران EP می‌باشد و می‌باید به همراه علامت ثبت هواپیما با حروف بزرگ CAPITAL LETTERS و با خط ROMAN CHARACTER بدون هیچ تزئینی بر روی سطح خارجی هواپیما طبق مفاد مندرج در این آیین‌نامه نوشته شود.
- علامت ثبت هواپیما از سه حرف تشکیل شده که در زمان صدور گواهینامه ثبت از طرف سازمان هواپیمایی کشوری تعیین می‌گردد.
- لازم است بین علامت ملیت EP و علامت ثبت یک خط فاصله ترسیم شود.
- محل ترسیم علامت ملیت ثبت بر روی سطح خارجی وسایل پرنده

- هر وسیله پرنده‌ای که دارای بال‌های ثابت است علائم ملیت و ثبت روی بال راست و زیر بال چپ نوشته شود و می‌باید فاصله حرف از لبه فرار و لبه حمله (LEADING EDGE & TRAINING EDGE) به یک اندازه بوده و بالای حرف در طرف لبه حمله (LEADING EDGE) واقع شده باشد.
- علامت ملیت و ثبت هواپیما و وسیله پرنده دارای بال ثابت باید بر روی دو طرف جانبی بدنه (بین بال و سطوح سکان‌ها) و یا دو طرف سکان عمودی ترسیم گردد و چنانچه هواپیما دارای دو یا چند سکان عمودی باشد، لازم است این علامات بر روی سطح بیرونی سکان‌های عمودی ترسیم گردد.
- علائم ملیت و ثبت کشتی‌های هوایی باید بر روی سطح خارجی آن به طور قرینه نسبت به محورهای طولی و عمودی و در دو طرف محور طولی نوشته شوند.
- علائم ملیت و ثبت بالن‌ها باید به طور قرینه در دو طرف سطح خارجی آن درست بالای نقاط اتصال کابل‌های سبد (BASKET) نوشته شود، به طوری که هم از زمین و هم از هوا قابل رویت باشد.
- علائم ملیت و ثبت بر روی هلیکوپتر بایست بر روی دو طرف جانبی بدنه و زیر بدنه ترسیم گردد و در برخی هلیکوپترها نیز در سطح جانبی سمت راست سکان عمودی (Vertical fin) نیز ترسیم گردد.

۲-۵- ابعاد علائم

- لازم است بلندی حروفی که روی بال‌ها ترسیم می‌گردد، به یک اندازه بوده و حداقل ۵۰ سانتی‌متر باشد.
- لازم است بلندی حروفی که بر روی سطح بدنه و یا سکان عمودی ترسیم می‌شود، به یک اندازه بوده و حداقل ۳۰ سانتی‌متر باشد و در موارد استثنایی چنانچه ابعاد سطوح بدنه و یا سکان عمودی به اندازه‌ای کوچک باشد که حروف روی آن جا نگیرد، با کسب اجازه از سازمان هواپیمایی کشوری می‌تواند بلندی حروف را حداکثر تا ۱۵ سانتی‌متر کاهش داد.
- لازم است بلندی حروف تشکیل دهنده علامت ملیت و ثبت کشتی‌های هوایی و بالن‌ها به یک اندازه بوده و حداقل ۵۰ سانتی‌متر باشد.
- عرض هر حرف (به استثنای حرف ا) و طول خط فاصله بین علامت ملیت و علامت ثبت باید $\frac{2}{3}$ بلندی آن حرف باشد.

- فاصله هر حرف با حرف قبل و بعد از آن نباید کمتر از $\frac{1}{4}$ عرض آن حرف باشد.
- هر یک از حروف ترسیم شده نباید با خطوط فصل مشترک حاصل از سطوح قطعات هواپیما تداخل نموده و لازم است رنگ آن متمایز با رنگ زمینه محل ترسیم بوده و در تمام شرائط قابل تشخیص و رویت باشد.
- چنانچه ترسیم علائم ملیت و ثبت بر روی هواپیما طبق شرایط پیش بینی شده در این قسمت از آیین نامه قابل اجرا نباشد و یا در مورد آن اشکالاتی رخ دهد، لازم است موضوع به سازمان هواپیمای کشوری اطلاع داده شود تا پس از بررسی دستورالعمل لازم صادر گردد.
- لازم است علائم ملیت و ثبت هر نوع وسیله نقلیه پرنده ای همراه با اسم و نشانی مالک آن بر روی یک فلز ضد زنگ که در برابر شرایط جوی و آتش مقاوم باشد (لوح نسوز)، حکک شود و به طور دائمی روی بدنه آن نزدیک درب ورودی و در مورد بالن بر روی سبد آن نصب گردد.